

Inserati se sprejemajo in velja
ristopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
ce ta primerno zmanjša.

Rokopis

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
(administracija) in ekspedicija na
Dunajski cesti št. 15 v Medija-
ovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr
za pol leta . . . 5 " — " "
za četr leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr
za pol leta . . . 4 " 20 " "
za četr leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je Poljanski nasip
št. 48.

Izhaja po trikrat na teden in
sicer v torek, četrtek in soboto.

Še zmiraj stara pesem!

Ves svet je mislil, da bo zadnja točka berolinske pogodbe: izročenje Ulčinja in s tem določanje ter odmerjenje črnogorsko-albanske, oziroma turške meje — brez vseh ovirov in prav gladko šla izpod rok. Zato smo se jeli že čuditi temu, da se je zopet začelo politično pogodovanje, ker smo mislili, da evropske oblasti so v Berlinu Turčijo že dosti trdno priklenile in ne bo treba več prijematih s silo. Pa vendar je bilo treba tudi tega, morale so evropske oblasti Turčiji pokazati stol in palico z ladjami, kar je pa bolj častno zúnjo, ko za oblasti.

Pa tudi žuganje z vojnimi ladjami — kaj je izdalo? Do zdaj nič drugega, ko da so se velike oblasti skoro razdvojile in bo zopet diplomatskega ravsa in kavsa med njimi brez konca in kraja, in tega porabi zvita Turčija lahko zún-se. Resničnega, kar bi peljalo do cilja, še niso prav nič dosegli vsi skup, ne korak ni bliže do rešitve vprašanje o Ulčinji. Novice s tega kraja dajó samo časnikom gradiva za ugibanje in beganje ljudi ter šuntanje zoper Slovane, drugega nič. Pri tem trpe pa vendar največ Črnogorci, ki morajo biti noč in dan na nogah in vedno pripravljeni za boj. Državico, kakoršna je Črnagora, utegne pa zelo oslabeti to, če morajo vzdržavati tako stoječo vojno.

Da bi tako oslabiljenje revne Črnogore bilo v zlasti Nemcem, najbolj našim (turkoljubom in slovanožrcem po volji in da le tega želó, to pričajo v prvi vrsti njihovi listi. Nek dunajski list, ki se v tem posebno odlikuje in raje vidi culujca kakor Slovana, je kar naravnost spro-

žil misel, da bo zdaj na jugu treba braniti druge narode pred požrešnostjo Slovanov, katerih želodec se je začel raztezati; „ti bodo — pravi — vzeli vsem drugim narodom počasi jezik in vero, in potem svoje dolge roke jeli stezati najprej v Avstrijo, ruski medved pa bo zúnje na straži stal.“

Niso li take besede očitna priča o tem, da Nemcem, Lahom in še marsikomu drugemu ni dosti ležeče na naglem razvozljanju na jugu nastalih homatij, da bi toraj vso to nujno zadevo na moč radi zavlekli tako dolgo, da Črnogorci oslabe, se vsega naveličajo in morda v svoji opravičeni jezi nazadnje storé kaj, kar bi Turčija in drugi diplomatski modrijani proglasili za prelóm berolinske pogodbe in tako odrekli Črnogorcem vse pravice do tistih pokrajin, ktere so jim v Berlinu prisodili? Vsaj take misli pridejo človeku, ko bere, da je edinstvo v brodovji evropskih vlad bilo razdrto že samo po tem, ker je Črnagora prosila ali zahtevala, da naj jej brodovje pri napadu Ulčinja, če bo treba, z morja pomaga. Po dosedanem skupnem postopanju Črnogore in evropskih vlad proti Turčiji se kaj takega samo po sebi razumi, nič naravnejega ni ko to, in vendar je že zadostilo, da se je akcija zopet mahoma vstavila. „Brodovje ima le groziti (demonstrirati), a strela nobenega spustiti“ — to je menda misel večine evropskih vlad. Le Angleška in Rusija ste tega mnenja, da se mora Črnogorcem tudi z orožjem na pomoč priti, če se Albanci, oziroma Turki ne vdajo z lepo; kaj bi se namreč zgodilo z berolinsko pogodbo, če bi bili Črnogorci pri vsi svoji hrabrosti od mnogo številnejšega sovražnika, ki je tudi hraber in zelo divji, nazaj vrženi čez mejo in bi

tako ves namen evropske demonstracije z vojnimi ladjami pred Ulčinjem sramotno spodletel! Ali bi to ne imelo sitnih, dolgih in krvavih nasledkov? Ali so evropske oblasti tudi na ta slučaj pripravljene, ali pa se še le pripravljajo? Skoro bi človek zadnje mislil, če že ne sumiči prvega, zgoraj rečenega, namreč, da večina evropskih vlad ne mara pomagati Slovanu nikjer na konje, še celó tukaj ne, in da naši kulturonosci podpirajo rajši mohamedanstvo ali „islam“, o katerem so še le pred 10 leti pisali in upili, da ni sposoben za kulturo (nicht kulturfähig).

Kar nič veselo toraj ni za pravičnega človeka, posebno če je še Slovan, gledati polževo pot evropskih vlad na turškem jugu. To je kakor da bi se nikomur prav ne ljubilo, kakor da bi ne imel nobenega pravega veselja in se giblje le zato, da bi ljudje ne mislili da ni več živ. Da je s tem vstreženo posebno Turčiji, ktera dobro vé, za katerim grmom tiči zajec, da namreč nektere evropske oblasti se t r e s e j o p r e d S l o v a n o m — kdo bo to mogel tajiti! Morda bi bila vsa črnogorsko-turška reč čisto zaspala, če bi v tem ne bil se zgodil prevrat v angleškem ministerstvu, ki je bilo prej Slovanom sovražno; tako se je pa o tem sprijaznila Angleška z Rusijo in ker je vodja vsega demonstrirajočega brodovja pred Ulčinjem angleški admiral in ker ste Rusija in Angleška tudi še zložni o prej omenjenem vprašanju zaradi pomoči Črnogorcem, se smemo nadjati, da se bo ulčinjski vozle v kljub nagajanju nekterih drugih oblasti razvozljal vendar — na pravičen konec, t. j. v prid Slovanstvu in krščanstvu, ne pa divjaštvu in mohamedanstvu.

Molek.

(Povest, spisal Resnicoljub.)

(Konec.)

Ko je končal, pótigne kapo z glave in pobožno poljubi križec pri molku in kapljale so na-nj solze radosti in hvaležnosti. Luna je spuščala srebrno luč čez redke oblake, in zdaj se je tako milo zasvetil križec, da se je tudi grofu in Jožetu začelo srce tajati zbog nepopisljivih občutkov, ki so jima širili prsi: tudi njima so se bliskale solze v očesih.

„Kako ste vendar zašli med roparje? — vpraša gozdnar, ko so nekoliko časa vsi molčali — razložite nama, da naju bo manj groza med potjo.“

„O ljuba gospoda — začne Janez — ako bi mi bil kdo pred dvema letoma rekel, da bom še med roparji živel, bi mu bil kar v obraz rekel, da je lažnjivec, obrekovalec: bil sem pobožno izrejen. Zgodilo se je pa na ta le način. Izučil sem se bil v mestu krojaštva in sem se podal na tuje. Začetkoma mi je šlo dobro in tudi nisem šel daleč, ampak samo

hodil sem po domačih krajih. Necega večer^{ra} pridem v krčmo, ktera je bila napolnjena z dobrovoljčki. Kmali za menoj pridejo francoski lovci vojaških novincev. Prišedši v sobo me obsujejo in več ne puste na prosto. Imeli so tudi nekaj nalovljenih novincev, kateri so od same žalosti pili in tudi mene s časom opijanili, da sem začel piti na zdravje njihovega cesarja. Ko se drugo jutro prebudim, mi reko, da sem že francoski vojak. Prošnja in jok, vse je bilo zastoj; norčevali so se z menoj in ker nisem hotel mirovati, sem bil še tepen. Vdati sem se moral. Prihodnjega večera mi naznani neki drug vjeti novinec, da so se trije zarotili lovcem uiti, ter mi reče, da naj na skrivnem naznanim, ako sem tudi jaz pri njih. Z veseljem mu obljubim. Zmuznili smo se jim, bili srečni ter bežali proti Štajarskem, da bi jim tjekaj vbežali. Moji trije tovarši me pripeljejo nazadnje v zaraščeni gozd, kjer se nam pridružijo še drugi možje kaj divjega obnašanja. Zdaj mi še le povedo, da sem med roparji in da moram pri njih ostati, ker so me oni prav za prav rešili.

Kdo bi mogel popisati, kako sem se za-

vzel in prestrašil, ko sem zvedel, kje da sem! Tako sem prišel iz dežja pod kap. Klečé sem jih prosil, da bi me spustili, ali hudobno srce se ne omehča; odgovarjali so mi, da so si že dolgo želeli krojača in jaz sem kakor nalašč za-nje. Potem so mi prigovarjali, da naj bodem le srčen in da se bom lahko navadil njihovega življenja; zraven so mi pa strašno žugali, ako bi se predrznil jim pobegniti. Nazadnje me odpeljejo v temno jamo. Tukaj sem moral oblačilo delati in popravljati. Sicer so mi donesli vsega potrebnega obilo. Stud in mrzenje nad roparskim življenjem je zginjevalo in se mi je že skoraj priljubilo. Le malo je še manjkalo in postal bi bil ropar, ako bi ne bil poslal Bog Vaju in molka.“

Globoko zdihne Janez, končavši in pogleda poln hvaležnosti proti nebu.

Grof mu pa ginjen v roke seže kakor tud; Jože. Janez je pa same radosti prepeval, kot iz kletke všla ptica. Napotijo se vsi trije v bližnjo vas in počakajo tamkaj belega dne, potem se pa z najetimi konji odpeljejo brez nevarnosti na grofovo grajščino nazaj na Gorenjsko.

Tisti narodi pa, ki se zavoljo svoje slabe vesti tresejo pred močjo Slovanov, naj bodo potolaženi. Do vrha priti Slovanu na jugu tako ne bodo zabranili, a ko bo na konji, ni se jim bati maščevanja, Slovan bo plemenit in velikodušen, kakoršni njegovi zatiralci nikdar niso bili, ne znajo biti.

Iz Koroškega globusa.

Včasih so Madjare dražili s posebnim globusom, ker so se v vseh rečeh ločili od drugih. Dandanašnji pa bo poseben globus potreben tudi za Korošce, kajti ti ljudje nečejo videti, da so v Avstriji in da se jim je ravnati po avstrijskih postavah. Njim je le furor teutonicus prva postava, nasprotno pa o ravnopravnosti nečejo nič slišati. Slovenska občina spodnje Borovlje je namreč prosila, naj se jej v slovenščini dopisuje in naj tudi občina to pravico ima. Po §. 19. drž. osn. post. ni nobenega dvoma, da ima slov. občina pravico zahtevati slovensko dopisovanje.

Pa kaj stori deželna vlada koroška? Ona okrajnemu glavarstvu naznani, da je le nemški jezik uradni jezik za koroško deželo.

Okrajni glavar pa je občinl Barovlje pisal, da naj občina zanaprej le nemški uraduje, sicer bo župan še kaznovan, ako se še kaj slovenskega pisati predrzne.

To je dogodek. Zdaj pa prašamo: ali veljajo za Koroško druge postave, ko za druge dežele? Če pa to ni potem prašamo: „Kako se podstopi koroška deželna vlada tako proti postavne sklepe delati?

Brez dvombe je stvar dovolj zanimiva in važna za koroške Slovence, zato pričakujemo, da bo eden od slovenskih poslancev stavil interpelacijo v tej zadevi.

Žalosten je res pogled na avstrijske razmere; naj bolj žalostno pa je to ker pravica nobene trdne zaslombe nema, mnogi že ne vedo, kaj je prav in kaj ne; postave povsod drugač razumevajo. Na Českem in v Galiciji priznavajo narodno ravnopravnost, v Šleziji in na Koroškem pa tistim s kaznimi preté, ki bi zahtevali svojo pravico. In ali niso povsod iste postave? Pomagaj si. Gorje državi, ki svojih lastnih postav ne spoštuje, in posameznim mogočnikom samovoljno vladati pusti.

Koroški Slovenci naj bodo potolaženi, da

Tudi roparje je d šla pravica; ker je Janez vedel za vse skrivne luknje, so jih lahko polovili in sodniji zročili in od tega časa ni več B... tako zelo nevaren kraj, kakor je bil nekaj.

Janeza je grof vzela za plačilo, da ga je smrti rešil, za celo življenje v grad.

In grof sam se je popolnem spremenil; iz zaničevalca vsih verskih reči je postal pobožen mož, zvest in goreč katoličan. Kar se je ponoči zgodilo, molek in trojna rešitev po njem, priprosto in ginljivo pripovedovanje Janezovo in Jožetova lepa pobožnost: vse to ga je podučilo, da živi neskončno usmiljeni Bog, kateri vlada vesoljni svet po svoji neskončni modrosti.

Najbolj pa je veselilo Jožeta, da se je grof tako spremenil in bil je od zdaj bolj njegov prijatelj kakor pa služabnik. In veselje Janezeve matere, ko ga je zopet videla, se dá le občutiti, pa ne popisati.

Vsi so se z veseljem spominjali rešitve po molku. Zavoljo tega so ga razdelili v tri kose, od katerih je dobil Janez enega, Jože enega; tretji z križcem vred je bil pa grofov.

bo tudi za nje prišel lepši čas, saj je Bog pravičen. Ravno oholost, napuh in nesnozljivost nemških liberalcev nam kaže, da se bližajo njegovemu propadu. Tudi Turčin je dolgo stolet kljuval meso jugoslovansko, nazadnje si je le zobé skrhal. Slovani so se ohrabрили in ga zapodili. Naj bi bil le Prus enkrat dobro tepen, potem tudi nemškutarski filistri v Celovcu, v Mariboru, v Celji itd. ne bodo več tako po konci glave nosili. Tisti čas bo „bindišar“ spet človek postal. Do zdaj vsaj se mu odrekajo človeške pravice, kakor pravica do svojega maternega jezika. Da se kaj tacega še zdaj godi v Avstriji, da smejo deželne vlade ignorirati §. 19. in da se tistim še s kaznijo žugs, ki zahtevajo svojo pravico, to so stvari, ki bi se ne smele v nemar pustiti.

Politični pregled.

V Ljubljani 2. oktobra.

Avstrijske dežele.

„Ustav“ se imenuje list nove vladne stranke na Hrvaškem.

V **Peštu** zdaj judje in Nemci nabirajo podpise na neko prošnjo do ministra Szlavija, da bi ovrigel sklep ogerskega zbora za odpravo nemškega gledišča v Pešti. Kakor je videti, so po tej odpravi zadeti najbolj judje in nemci in da imajo dunajski germanizatorji za svoje glavne pomočnike povsod judje. Vsled odprave gledišča se je nemških judovskih listov jezica obrnila zdaj tudi proti Madjarom. — Mi Ljubljančani smo lahko ponosni, da imamo nekaj, česar Madjari nimajo, namreč nemško gledišče.

V **Brunu** bodo napravili prihodnje leto deželno razstavo.

O **Poljaki** se pripoveduje, če je res, da se ne bodo več tako tesno držali desne stranke, ampak da bodo naredili neko „osrednjo“ stranko, kakor jo Tasse želi. Na tak način bi potem Poljaki vselej čez večino odločevali. Mi upamo, da bodo Poljaki po svojih konservativnih nazorih sami radi glasovali z našo stranko, in da vse take kombinacije nimajo dosti vrednosti, dokler le možé poznamol

Vnanje države.

Kjer je veliko kuhačev, tam je gotovo juba preslana; tako tudi iz te vojne demonstracije z barkami ne bo nič resnega nastalo. Evropska sloga se bo sramotno razdrila. Turški komandant Ulčinja je rekel, da bo smatral to kot napoved vojske, če ktera barka v turške mesto ustrela. Francoska republika pa vojske neče, in zato se bo odtegnila celi akciji. Nazadnje bodo morali sami Črnogorci celo delo dovršiti. Med tem časom se pripravljajo k boju vsi balkanski narodi: Grki, Bolgari (v Rumeliji in v kneževini).

S **Turčije** se poročajo lepe reči. Sultau, od svojih svetovalcev Abedina in Osmana-paše podkurjen, noče nič več vedeti o predaji Ulčinja in je rekel, da če bodo Črnogorci prestopili mejo, bo to začetek boja s Turčijo, in res je meja že vsa vtrjena. Proti Turčiji in Albancem skup so pa Črnogorci sami tudi pre-slabi, razen tega žugajo Turki, da bodo evropske konzule prijeli, če bi ladije začele streljati na Ulčinje. Zato neki se je prodiranje na jugu tako mahoma vstavilo. Abedin in Osman vtrujeta sultana v upor, ker mu pravita, da naj o prvem napadu velikih oblasti razprostre Mohamedov prapor, pa se bodo z njim vzdignili vsi mohamedanci v njegovem sedanjem in nekdanjem cesarstvu.

Kakšna bo bližnja osoda **Turčije**, to

je mnogo odvisno od angleške vlade; če je Gladstone res tako navdušen za osvobodjenje balkanskih narodov, potem bo moral pripomoči, da se osvobodovalna vojska dol pošlje. Pa Angleži nemajo vojakov za to, in že zdaj to delo na druge rame vale. Tako piše neki angleški list, naj bi obe slovanski velesili (Avstrija in Rusija) svoje vojake dol poslali.

Na **Irskem** vlada povsod velik strah.

Izvirni dopisi.

Od Drave, 25. sept. (Po Vrazovi svečanosti.) Kakor se je iz sporočil slov. časopisov, kakor tudi udeležencev samih, razvidilo, bila je Vrazova slovesnost zares prav imeniten dan za Hrvate in Slovence, med katerimi se je ta čas povdarjala zopet lepa sloga in bratovsko jedinstvo. Res je sicer, da nas še meje jezika, odkar so Hrvatje „kajkavščino“ pisati opustili, dosti ločijo, ali vendar se nabaja že pri nas dosti takšnih, ki so hrvatskega jezika zmožni, in nasprotno. Vendar pa Hrvatje ne smejo še od nas tirjati, da bi mi naj počeli strogo hrvatsko pisati, kajti potem ko bi mi to storili, bilo bi naše poganjanje za ravnopravnost našega jezika pač le prazna fraza, in naše ljudstvo bi po odtegi domače mu knjige ne postalo slovansko, marveč nemško in laško. Kajti oni, ki se imajo toliko kot mi boriti, oni morajo pač najpoprej skrbeti, da svoj m ljudem v času boja národni jezik in knjigo omislijo, prikupijo, kajti le na tak način je pri sedanjem pritisku še na kak odpor misliti mogoče. Vendar pa prosimo brate Hrvate, da naj še zaradi tega ne prenehajo na nas misliti, in če res mi sedaj ne zamoremo kaj za nje storiti, pa krijemo vendar njim hrbet pred navalom grmanstva, katero tekoče kakor lava hoče poplaviti ves iztok — vso Evropo. In to bodo nam bratje, kaj ne, tudi radi storili?!

Na dalje bi Hrvatom svetovali, da se tudi v literaturi bolj na nas Slovence ozirajo. Da naša inteligencija hrvatski razumi, to sem že djal, in da bi toraj hrvatska literatura lahko mnogo po njej na nas vplivala, to je pač očevidno. Naj bi toraj bratje Hrvatje se račili ozirati tudi na naše potrebe, naj bi, postavim, počeli izdajati bolj obširno delo „Slovník naučni“ (Conversations-Lexikon), v katerem bi lahko tudi naše zadeve bolj obširno mesto našle; dalje splošno zgodovino svetovnih literatur, zgodovino Slovanstva, ali kak obširen zemljepis itd., ktere bi našim učenjskom vrlo dobro došle, hrvatski jezik pa po njih zadobil ono važnost, kakor jo ima sedaj pri slovanskih študijah naših učenjakov jezik česki. Dalje bi naj Hrvatje ne odlašali poslati tudi kaj literarnih plodov tudi našim knjigarjem, kajti po tem se bo marsikteri Slovenec, ki morda sedaj rajše kaj nemškega čita, spoprijaznil z jezikom hrvatskim in pokazal grmanstvu hrbet. Sploh naj bratje Hrvatje poskušajo, da obogatijo svojo slovstvo tudi z nam potrebnimi deli in spolnitev vzajemniške ideje nastala bo sama od sebe poprej ko morda to sami pričakujejo.

Vrlo važen, pa ne tako lahko izpeljiv, bil bi še drugi posredek, namreč skupni beletristični časopis. Pa ker je imel „Slav. Jug“ takó žalostno osodo in ker bi se nam Slovence-Slovanom v mejah hrvatsko-slovenskih le pretresno zdelo, bi gotovo marsikdo od nas zahteval, da bi naj ta list obsegal najmanje vsaj vse Jugoslovane. Recimo, da naš edini lepovernanski list je za nas vendar-le premalo; da še dalje Bolgari nimajo svojega lastnega ena-

kega časopisa in da morda dunajskemu zborniku „Almanahu“ ne bo več tak lahko obstanek, pa imamo imenovanega potrebo skoro dosti jasno pred očmi; dodajmo pa še, da če bi se v perijodičnem listu, ki bi moral v obliki knjige najmanj kakih 10 pól obsegati, se za vsak národ (bolgarski, srbski, hrvatski in slovenski) poseben oddelek, kaki dvě poli obširen za izpolniti odmeril, — ostalo pak v pregled severoslovanskih in drugih literatur, — koliko bi bilo s tem to za našo splošno stvar pridobljeno! Pisal sem sicer v tej zadevi že vredniku nekega srbskega lista, da naj bi takšno delo Srbi na svoje rame prevzeli, pa odgovoril mi je, da to imenovanim ni tako lahko mogoče, ker ima vsak tak človek, ki bi bil za vredništvo sposoben, že itak kak list za vredovanje v rokah, a sicer pa se tudi ne nahaja baje dosti takih učenjakov, ki bi bili vseh štirih jezikov zmožni, kar bi bilo pa vendar-le neobhodno potrebno. Morda torej Hrvatje v to svrbo kaj storé? Osoda „Slav. Juga“ jih pač v letu 1880 ne smé plašiti!

Misel: spremeniti „Slovenca“ v dnevnik, je pač zares vse hvale vredna. Da mu bodo dosedanji naročniki zvesti ostali, to je gotovo misliti, kajti potem ko se razširja krog čitateljstva, mora se razširiti tudi časopisje. Le pomislimo nazaj, kaj nismo imeli, in kaj sedaj imamo, pa bomo videli, da je bilo vsaki reči začetka treba. Res, da vtegne celó v domačem taborju nastati vpitje o konkurenciji, tajnih namerah itd., pa to nas svestih si naše stvari ne smé strašiti, in Gorenjci, kateri se v českem Hellwaldovem delu „Země a obyvatelé její“ (Zemlja in njeni prebivalci) imenujejo najboljši Slovenci in rodoljubi, se bodo z drugimi narodnjaki vred národu našemu vrlo „zavdečili“ (vslužili), ako nam to misel res v dejanje izpeljejo. Toliko v odgovor od todi glede dopisa v zadnjem (105.) listu „Slovenca.“

Domače novice.

V Ljubljani, 2. oktobra.

(Ljubljanski mestni odbor) je imel v sredo sejo, h kateri je prišlo 16 nemškutarških in vsi narodni odborniki (10). Posvetovanje je bilo le o eni sami reči: o nakupu „kolizeja“ za vojaško kosarno. Poročevalec dr. Suppan je predložil s tem neko poročilo, v katerem se nasvetuje nakup, a pod tem pogojem, da to poslopje prej gospodar Withalm sam tako popravi, da bo za vojaško kosarno dobro. Ker pa gosp. Withalm sam nima denarja za tako drago delo, mu bo mesto posodilo do 60.000 glđ. na 6% obresti. Še le ko bo poslopje tako popravljeno, da bo za rabo, ga bo mesto kupilo za 114.000 glđ. pod nekaterimi še drugimi manj važnimi pogoji.

Zoper ta predlog se odločno oglasi narodni odbornik gosp. Regali. On prav dobro obriše ta slabi stan te „bajte“, pravi, da se ž nje ne dá nič prida narediti; poslopje je slabo, nezdravo, ni verjeti, da bi vojaško vodstvo spoznalo ga pripravnega za kosarno. — 60.000 glđ. bo zgubljenih in ti so iz žepa davke plačevajočih meščanov. Nakup te podrtije za kosarno, v kateri je toliko kotov in lukenj, da se je cela komisija v nji zgubila, bi bil prav škandal za mesto; če se prav porabi zá-njo 160.000 glđ., ne bo nič z nje, s 60.000 glđ. se tako ne bo dala popraviti, brezno bo vedno brezno. Če bi bilo res kaj vredno, bi g. Withalm ga obdržal sam, ne pa ga tako v prodajo silil. Slednjič se po vsi pravici opira na

to, da on in tovarši njegovi so voljeni od meščanov, ne pa od uradnikov in penzionistov, kateri so danes tu, a jutri tam, toraj jim ni dosti ležeče na tem, kako se mestni denar obrača; a meščani so tu, iz njihovega žepa gre vse.

Dr. Karol Bleiweis se loti tega nasveta posebno iz zdravstvenega stališča in dokaže, da je to poslopje silno nezdravo, ker nima zdrave vode in se tudi ne dajo kanali napraviti. Saj bo tako treba zidati še eno kosarno, naj se toraj za ta denar naredi kaj poštenega. S kupom ni noben človek zadovoljen, povsod se ljudje jeze zavolj tega.

Nemškutarških odbornikov ni nobeden nič odgovoril na vse to, samo poročevalec dr. Suppan je še nekaj besedoval; čemu bi si napejali pljuča? Saj so bili že prej sklenili pritrđiti predlogu. Pri glasovanji je bil nakup kolizeja tudi sklenjen s 15 glasovi nemškutarškimi proti 10 narodnim, toraj s 5 glasovi večine. Toraj bomo imeli zdaj to podrtijo za kosarno in če ne bo za nič, bo moralo mesto drugo zidati. Tako je gospodarstvo nemčurjev z mestnim premoženjem. Zapomnite si to, volilci!

(Duhovske spremembe) v ljubljanski škofiji: V bogoslovno sementišče so sprejeti gg. Glibe Andrej, Ilovski Albin, Kušar France, Marok Josip, Možina Ivan, Mrak Matija, Pokoren Jakob, Porubski Josip, Sitar Matej, Zavodnik Feliks in Fertin Ignacij; za vnanje bogoslovce gg. Demšar France, Dobnikar Janez in Sternad Janez. Čast. g. Bajec Jakob gre za kaplana v Reko na Kočevskem, Borštnar Josip, v Višnjogoro, Rozman France na Vinico, Sušnik Janez v Selca, Turk Avgust v Mengeš, Vilman Kaspar v Mirno Peč, Zaman Andrej v Semič za II., Gregori France na Breznico, Vakselj Janez v Metliko, Šmidovnik Anton v Žužemberk za II.; Piskar Janez v Šent-Lorenc na Temenici; Eržen Valentin v Škofjo Loko, Perpar France na Mirno, Smrekar Janez v Polhov Gradec, Hudovernik Janez v Begunje, Jenko Ludvik v Črnomlj za II.; Karlin Andrej v Smlednik, Šega Janez v Radeče, Štrumbelj Martin v Faro pri Kostelju, Zbašnik France za namestnika v Toplo Reber; Koritnik Jakob v Senožeče, Božič Alojzij v Kamnik, Zaletel Leopold v Železnike, Mekinec France v Dol, Košmelj Janez na Dóbrovo, Brodnik Anton v Postojno, Tavčar Janez v Radolico, Resnik Josip v Šent-Rupert, Brenc Janez v Šent-Juri pri Kranju, Rome Josip na Vače, Brezovar Janez v Cirknico, Kuralt Janez v Šmihel pri Novomestu, Barbo Mihael v Novomesto za vikarja; Tomažič Janez v Šembiđ v Vipavo za vikarja, Andrej Pogorelec za župnika v Kolovrat. Preč. g. Lesjak, župnik v Kostanjevici, je postal duhovski svétnik. Razpisani ste dve profesuri na tukajšnjem bogoslovnem vstavu, in sicer dogmatika, konkurs ali preskušnja zanjo bode pismeno 13. jan. in 14. jan. 1881 ustmeno; pastoral ali pastirstvo s petagogiko, in preskušnja pisma 20. jan. in ustna 21. jan. prihodnjega leta.

(Knjige družbe „Mohorjeve“) se razpošiljajo in so prišle tudi že v Ljubljano. Udje ljubljanski jih lahko dobé pri poverjeniku gosp. Klunu.

(Krištofa Schmidova povesti) je začel izdajati poslovenjene po O. H. Sattnerju tiskar gosp. Krajec v Novem mestu v posameznih zvezkih. Schmidove povesti so primerne posebno za mladino, toraj jih prav toplo priporočamo posebno staršem. Jezik in tisek sta oba lična, prepričani smo, da se bo knjižica prikupila

tem bolj, ker je okinčana še s primernimi podobami.

(V vodo je skočil) včera popoldne učenec nekega urarja na Starem trgu, pa so ga srečno rešili.

Razne reči.

— † Dr. Strupi. V Pragi je preteklo nedeljo umrl v 69. letu svoje starosti veleč. g. dr. Simeon Strupi, rojen Kranjec, profesor živinozdravništva na ondotni univerzi. Bil je poprej v ljubljanski dotični šoli za učitelja in jel je bil l. 1850 pisati knjigo živinozdravništva v IV delih z dr. J. Bleiweisom. Blag bodi mu spomin!

— Razlika v cerkvenih obredih bila je doslej dostikrat velika zapreka drugovercem, kadar so hotli vstopiti v katoliško cerkev. Sedanji sv. Oče Leon XIII. so to sedaj vredili, in vsled tega so na pr. v Armeniji svojo delavnost pričeli Jezuiti po obredu armenskem, v Kairi so ustanovili šolo in sementišče po obredu koptiškem; Dominikani v Mosulu — v Perziji — služijo sv. mašo po obredu kaldejskem, in kapucini v Merdinu po sirske. Razlika nima biti več zapreka katoliškemu zedinjevanju.

— Razpis šolske službe v Bosni. Pri deželni vladi v Sarajevu je izpraznena služba šolskega svétnika in šolskega referenta. Prosilci za to službo, s katero je zvezano 1800 gl. letne plače, 400 gl. plače za stanovanje in 600 glđ. doklade, imajo dokazati svojo sposobnost za to službo in sosebno to, da so popolnem zmožni bosenskega (srbsko-hrvaškega) deželnega jezika v pismu in govoru; prošnje svoje naj izročijo zadnji čas do 15. oktobra c. kr. naučnemu ministerstvu na Dunaji.

— Za rešitev nekterih nujnih zadev „Matiče slovenske“ je predsednik dr. Bleiweis za potrebno spoznal, pretekli teden sklicati tukajšnje odbornike v razgovor, v katerem je bilo sklenjeno, da koncem leta morajo dotiskane in društvenikom razposlane biti vse knjige za l. 1880., in sicer: 1. „Letopis“, 2. „Vpliv vpijančljivih pijač na posamni človeški organizem in na človeško društvo v obče“, spisal dr. Samec. 3. „Oko in vid“ s slikami, spisal prof. Žnidaršič. 4. „Spomenica Kopitarjava“, pri kateri sodeluje več odličnih pisateljev. — Za tisek dalje pripravljena je prof. Šumanova „slovenska slovnica“ in pa po prof. Erjavcu po tretjem povsem predelanem izdanji poslovenjeni „Prirodopis živalstva“ s 522 slikami. Vrhu tega je razgovor bil o težavni reviziji računskih zapisnikov, ki zadevajo zaostanke društvenikov (letnikov in ustanovnikov), za katero je odbornik g. Robič žrtoval več mesecev truda, da bi se po dobljenih odgovorih dotičnih društvenikov in poverjenikov finančna stvar spravila v potreben red. — Konečno je gospodarski odsek zaradi potrebnih popravkov v obeh Matičnih hišah želel dobiti nekoliko napotil, kaj sme učiniti, da se nemudoma popravi, kar poprave nujno potrebuje, kaj pa odloži tako dolgo, da gospodarski odsek definitivne predloge odboru stavi, ki naj se skliče prihodnji mesec.

— Žitna cena v letih 1817 in 1818. V kapelici sv. Petra, ki je lastnina stare grajščine Šempeterske (Schrottenthurn) v Šmarski fari pri Kranju, visi na steni črna tabla s korcem na vrhu, in z naslednim napisom: V letu 1816 je bila zemlja tako nerodovitna, da

so revni ljudje v letu 1817 tako stradali, da so po več krajih travo in otrobe jedli, in od lakoti mrli. Od krščanske ljubezni vžgani so se v le ti soseski dobrotniki znašli, kateri so z le tim korcam *) petdesetim najbolj potrebnim v Stražišu tako imenovano rumfortarsko župo deliti pustili, in so jih tako v majhujšem času preživeli. Precej po ti hudi letni je pa Bog zemlji tako rodovitnost dal, da je žito na tak dober kup prišlo, kakor pokaže zdolej zapisana žitna cena:

V letu 1817 pred žetvijo: 1 mernik pšenice 6 gl. — kr., 1 mernik rži 4 gl. 30 kr., 1 mernik ječmena 3 gl. 10 kr., 1 mernik prosa 3 gold. 15 kr., 1 mernik turšice 4 gold. — kr., 1 mernik ajde 7 gold. — kr., 1 mernik ovs 2 gold. — kr.

V letu 1818 pred žetvijo: 1 mernik pšenice 1 gold 40 kr., 1 mernik rži 1 gold. 18 kr., 1 mernik ječmena — gold. 54 kr., 1 mernik prosa 1 gold. 30 kr., 1 mernik turšice 1 gold. — kr., 1 mernik ajde 1 gold. — kr., 1 mernik ovs — gold. 40 kr.

K večnemu spominu Božje pravice in Božjega usmiljenja naj ta korec tukaj visi.

— Ilustrovane dejine ali zgodbe vseobčne literature, spisuje Petrov, zaklada Steinhauser v Pilznu, so na svetlobi v 14. in 15. sešitku, v katerih se nadaljuje po mnogih zgledih, izvirnih in českih, književnost španjska (epika, romance razne, lirika, dramatika, proza) v I. II, in III. dobi do srede 18. stoletja, ter kaže vpliv vnani, vzlasti laški. Pri tem marljivem zakladatelju izbaja grško-rimska Mytologija v drugem pomoženem in ponovljenem izdanji, in Zbirka razlag ali komentarov k grškim in rimskim klasikom. Dolej so na svetlem štirje sešitki — Vyklad (komentar) Julija Caesara spomenkov o vojski galski, in Cornelijsa Nepota, kateri bode v tekočem šolskem letu dovršen. Kedaj pričnó pač naši slovenski profesorji izdajati grške pa latinske klasike po slovenski?

— Zabavni list „Deutscher Hauschatz“ 18. zvezek je prišel na svitlo s sledečim obsegom: Flitter. Novelle von Marie Herbert. — Aus dem Buche der Natur. Von B. Tümler (Schluss). — Blut und Eisen. Eine Studie für Gesunde und Kranke von Dr. J. A. Schilling. — Ein krainisches Tivoli. Von P. v. Radics. — Wanderlied. Von Ferdinand Heitemeyer. — Die Stamburg der Wittelsbacher. — Hemma von Geldern. Von Franz Trautmann. — Katholische Lebensbilder: Franz Hellweger. — Wanderung durch den Höhgau. Von Theodor Martin. — Pneumatische Uhren. — Der Dom zu Köln. Gedicht von Ferdinand Heitemeyer. — Die Symbolik der Zahlen. — Die Grabdenkmähler an der Appischen Strasse im antiken Rom. — Am Königssee. Gedicht von Franc Alfred Muth. — An Unsere Leser! — Allerlei.

Illustrationen: Der Burgplatz der Wittelsbacher-Stamburg zu Oberwittelsbach. Gezeichnet von Fritz Stojtenberg. — Rumänische Landleute aus der kleinen Walachei zu Markte ziehend. Nach dem Gemälde von Emil Volkers. — Franc Hellweger. — Flughörnchen bei der Nacht. Nach dem Leben im Berliner Aquarium gezeichnet von Emil Schmidt. — Die pneumatische Uhr vor der Madeleine-Kirche in Paris. — Die Normaluhr auf der Centralstation. — Der Mechanismus der pneumatischen Uhren. — Die Grabdenkmähler an der

*) Opazka: ta korec meri okoli litra. Pisatelj.

Appischen Strasse im antiken Rom. Reconstruction von Architekt A. Stuttgart. — Die Genesende. Origininal-Zeichnung von Heyden. — Erinnerung an den Sommer 1880. Gemalt von Kotschenreiter.

Einfieller-Kalender

Ausgabe für Oesterreich-Ungarn.

für das Jahr 1881.

Einundvierzigster Jahrgang.

80 Quart-Seiten. Reich illustriert.

Mit 250 Gratis-Prämien im Werte von 1500 Kr.

Preis der Ausgabe I mit Stempel 25 Nfr.

„ „ „ II „ Stempel 30 Nfr.

Vorräthig bei: Kathol. Buchhandlung, Laibach.

V katoliški bukvarni v Ljubljani,

stolni trg št. 6,

dobivajo se sledeče pisanke od g. J. Lapajna založene:

- Pisanka za slovensko lepopisje . . . 2 kr.
- Računska pisanka 2 „
- Pisanka za nemško lepopisje . . . 2 „
- Pisanka za slovensko pravopisje . . 2 „
- Pisanka za nemško pravopisje . . . 2 „
- Pisanka za pravopisne in spisne vaje 2 „
- Domače naloge, pisanka s črtami . . 4 „
- Domače naloge, pisanka s podkladkom 3 „
- Stenografična risanka I. 3 „
- Stenografična risanka II. 3 „
- Prva risanka 4 „
- Druga risanka (srednja stopnja a) . . 4 „
- Tretja risanka (srednja stopnja b) . . 4 „

Kdor jih več skupaj vzame, dobi jih po zmanjšani ceni.

Ob enem priporočamo se častitim gospodom učiteljem, da smo jim pripravljene postreči z vsem, kar se v šoli potrebuje, z atlanti in globi, z zemljevidi in z drugimi učilnimi pripomočki, z najnižjo ceno in najugodnejšo potjo. Šolske knjige i. dr. se dobivajo zmiraj pri nas. (1)

Nagrobni križi

s pravim zlatom pozlačeni in najlepšimi napisi se dobivajo pri meni na izbero. Tudi najizvrstnejše koroško železo, jeklo, pluzne lemeže, sploh vse železne gospodarske orodje z najboljšega blaga izdelano prodajam po najnižjih cenah

Sp. Pessiak,

gledališke ulice št. 8 blizo frančiškanske cerkve.

(4)

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej: Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto 9 gl. — kr.;
 „ „ „ „ pol leta 4 „ 50 „
 „ „ „ „ četrta leta 2 „ 30 „
 „ „ „ „ en mesec 80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto 8 gl. 40 kr.;
 „ pol leta 4 „ 20 „
 „ četrta leta 2 „ 10 „
 „ en mesec — „ 70 „
 posamezne številke — „ 7 „

Po pošti:

Za celo leto 10 gl. — kr.;
 „ pol leta 5 „ — „
 „ četrta leta 2 „ 50 „
 „ en mesec — „ 90 „
 posamezne številke — „ 8 „

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto 6 gl. — kr.;
 „ pol leta 3 „ — „
 „ četrta leta 1 „ 50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen.)

opravništvu,

na dunajski cesti št. 15
v Medijatovi hiši.

Po najnižjih cenah s pravim zlatom pozlačeni

nagrobni križi

se pri nas na izbiro dobivajo.

Ilustrirane cenike pošiljamo na zahtevanje brez plačno.

Tudi ponujamo po nizkih cenah železo, jeklo, skovanje za stavbe in pohištva, gospodarsko orodje, kamniški cement, poljski gips itd.

Zaloga železnine:

Terček & Nekrep,

(1) mestni trg št. 10.

Ure

za stolpe in gradove

izdelujem že od leta 1842 po najnovejših iznajdbah, ne v lite, ampak z roko izdelane, proti polni garanciji in po najnižjih cenah.

Janez M. Pogačnik.

(19) Podnart, Kropa, Gorenjsko.

Popravljam tudi stare ure na stolpih, jemljem plačo tudi v obrokih, in cenik pošiljam vsakemu brez plačno.

Mlin na prodaj

za 2000 gl. Bolj natančno se izve pismeno pri Rabič v Ljubljani. (Postrestante.)

Telegrafične denarne cene 1. oktobra.

Papirna renta 71.10 — Sreberna renta 72.20 — Zlata renta 87.15 — 1860letno državno posojilo 131.20 Bankine akcije 826 — Kreditne akcije 288. — London 118.20 — — Ces. kr. cekini 5.62. — 20-frankov 9.39.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.